

USNESENÍ

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Lubomíra Fialy a soudkyň JUDr. Věry Jakubové a JUDr. Ivany Šimové ve věci

žalobkyně:

██████████ narozená dne ██████████
bytem ██████████, ██████████
zastoupená advokátkou Mgr. Lucií Růžičkovou
sídlem Jana Růžičky 1165/2a, 148 00 Praha 4

proti

žalované:

Broker Consulting, a.s., IČO 25221736
sídlem Jiráskovo náměstí 2684/2, 326 00 Plzeň
zastoupená advokátem JUDr. Jaroslavem Tomáškem, LL.M.
sídlem Kyjevská 1228/77, 326 00 Plzeň

o zaplacení 52 427 Kč s příslušenstvím (žaloba podle části páté o. s. ř.)

o odvolání žalobkyně proti rozsudku Okresního soudu Plzeň-město ze dne 14. 1. 2020 č. j. 14 C 431/2018-72

takto:

Rozsudek soudu prvního stupně se zrušuje a věc se vrací soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně zamítl žalobu s návrhem, aby nález finančního arbitra ze dne 21. 5. 2018, č. j. ██████████ ve výroku I a rozhodnutí o námitkách vydané finančním arbitrem dne 14. 8. 2018, č. j. ██████████ byly nahrazeny uložením povinnosti žalované zaplatit žalobkyni částku 52 427 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z této částky od 23. 2. 2017 do zaplacení (výrok I), žalobkyni uložil zaplatit žalované náklady řízení ve výši 16 456 Kč do 3 dnů od právní moci rozhodnutí k rukám zástupce žalované (výrok II). V odůvodnění soud prvního stupně uvedl, že dospěl k závěru, že finanční arbitr o věci rozhodl správně, proto podle ust. § 250 i) o. s. ř. žalobu zamítl. Soud prvního stupně se ztotožnil se závěrem finančního arbitra, odkázal na nález a na rozhodnutí o námitkách. Zaplacený vstupní poplatek nepředstavuje dle závěru soudu prvního stupně zbytečně vynaložené náklady a není tak škodou. Pro absenci škody nejsou splněny podmínky odpovědnosti za škodu, proto není ani na místě zabývat se splněním dalších podmínek odpovědnosti za škodu, a to zejména tvrzeným porušením povinnosti vázaného zástupce žalované.
2. Žalobkyně ve včasné odvolání namítala, že soud prvního stupně neúplně zjistil skutkový stav věci, dospěl k nesprávným skutkovým zjištěním, nepřihlédl k žalobkyní tvrzeným skutečnostem a rozsudek spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Žalobkyně v žalobě podrobně vysvětlila, že materiálně jsou služby poskytované na základě stávající pojistné smlouvy investičního životního pojištění PROFI Invest č. ██████████, kterou žalobkyně uzavřela též na doporučení vázaného zástupce ██████████ se společností Česká pojišťovna a.s. dne 15. 2. 2010 (dále Pojistná smlouva) a smlouvy o podmínkách pro koupi a odkup podílových listů č. ██████████ uzavřené se společností Generali Investments CEE, investiční společnost, a.s., IČO

Shodu s prvopisem potvrzuje Eva Šnajdrová.

43873766 27. 6. 2013 (dále Smlouva) ekvivalentní, proto bylo uzavření Smlouvy a úhrada vstupního poplatku zcela nadbytečné. Ani soud prvního stupně se argumentací žalobkyně nezabýval a v podstatě odkázal na odůvodnění Nálezu. Jak finanční arbitr, tak soud prvního stupně pouze konstatovali obecné rozdíly mezi produktem investičního životního pojištění a investováním na základě investičních smluv. Ani jeden z těchto subjektů se nezabýval argumentací žalobkyně, že vzhledem k individuálnímu nastavení parametrů Pojistné smlouvy a Smlouvy jsou oba sjednané produkty ekvivalentní. Závěry soudu prvního stupně nejsou správné vzhledem k individuálnímu nastavení obou smluv. Pokud jde o hlavní účel Pojistné smlouvy a Smlouvy, ve kterém shledává soud prvního stupně podstatný rozdíl, žalobce namítá, že vzhledem k nastavení parametrů Pojistné smlouvy jde v podstatě o totožné produkty. Tuto argumentaci soud prvního stupně zcela ignoroval. Produkt investičního životního pojištění byl často nabízen nikoli jako pojistný produkt, ale jako způsob, jak zhodnocovat finanční prostředky. Právě vázaný zástupce opakovaně doporučoval v rozporu se svými povinnostmi svým klientům produkt investičního životního pojištění jako nejvhodnější způsob zhodnocování volných finančních prostředků, aniž by tito klienti projevili jakýkoli pojistný zájem. Je zjevné, že Pojistná smlouva byla doporučena a uzavřena za jiným účelem než k uspokojení pojistného zájmu žalobce. Tato skutečnost je zřejmá z parametrů této smlouvy, které v nálezu jako nesporné finanční arbitr zjistil. Žalobkyně podepsala dne 15. 2. 2020 smlouvu o investičním životním pojištění, ve které je označena jako pojistník a společnost Česká pojišťovna, a.s. jako pojistitel, s celkovým lhůtním pojistným ve výši 3 000 Kč měsíčně a volbou umístění pojistného do fondu FRE. Pojistná částka pro případ smrti byla sjednána ve výši 10 000 Kč. Pokud pojistník hradí měsíčně pojistné ve výši 3 000 Kč, přičemž pro případ, že nastane pojistná událost, obdrží oprávněná osoba od pojistitele 10 000 Kč, je zjevné, že kauzou pojistné smlouvy nemůže být poskytnutí pojistné ochrany ze strany pojistitele a pojistný zájem ze strany pojistníka. Investiční životní pojištění kombinuje pojištění a investování. V okamžiku, kdy je pojistná složka takového produktu potlačena natolik, že již není možné o pojištění v materiálním smyslu hovořit, jde v podstatě o smlouvu sjednávající pouze investiční služby. Za takové situace není možné argumentovat, že Pojistná smlouva a Smlouva jsou v hlavním účelu odlišné. Služby sjednané na jejich základě jsou totiž stejné. Žalobkyně měla ve svém portfoliu Pojistnou smlouvu, která byla sice formálně pojistnou smlouvou, materiálně však šlo o smlouvu o pravidelné investici do totožných fondů jako v případě Smlouvy. Z tohoto úhlu pohledu bylo uzavření Smlouvy nadbytečné. Vázaný zástupce doporučil uzavřít pojistnou smlouvu žalobci jako investiční produkt a nikoli jako pojistný produkt, o ten žalobkyně neměla zájem. Tento produkt umožňoval, aniž to žalobkyně věděla, alokaci pojistného do stejných Podílových fondů jako v případě o několik let později doporučené Smlouvy. Vázaný zástupce jako odborník tyto informace měl, avšak žalobkyni je zatajil, neboť byl motivován zprostředkovat jí další smlouvu, za kterou obdrží provizi. Vzhledem k parametrům Pojistné smlouvy a opakované praxi vázaného zástupce, se kterou jsou jak finanční arbitr, tak i soud prvního stupně, detailně seznámeni, je nesporné, že Smlouva byla uzavřena v důsledku porušení povinnosti odborné péče ze strany vázaného zástupce zcela zbytečně, čímž žalobkyni vznikla škoda. Neobstojí argument, že jsou v obou smlouvách sjednány zcela rozdílné podmínky likvidity. Ekvivalentem odkupování podílových listů dle článku 5. Smlouvy je totiž právo pojistníka učinit odkup podílových jednotek ve smyslu ustanovení článku 9.1.8. Doplnkových pojistných podmínek, kterými se řídí Pojistná smlouva. Dle tohoto ustanovení se odkupem podílových jednotek rozumí snížení počtu podílových jednotek vnitřního fondu vedených na účtu pojistníka. Vzhledem k tomu, že podle návrhu na uzavření Pojistné smlouvy bylo 100 % pojistného žalobkyni alokováno do vnitřních fondů, mohla žalobkyně takový odkup provést s totožným výsledkem jako v případě finančních prostředků dle Smlouvy. K rozdílům ve zdanění a dědění odvolatelka uvádí, že tato otázka je zcela marginální a nevýznamná. Rozdíly v otázce zdanění či dědění jsou navíc výhodněji upraveny v dříve uzavřené Pojistné smlouvě, blíže se k tomu vyjadřovala. Žalobkyně v řízení před finančním arbitrem i soudem prvního stupně předložila podrobnou argumentaci, v čem spočívalo porušení odborné péče vázaného zástupce, vznik škody a příčinná souvislost mezi porušením právní povinnosti a vznikem škody. Žalobkyně vysvětlila, že kdyby věděla, že může investovat své volné finanční prostředky do Podílových listů i

na základě stávající Pojistné smlouvy, nikdy by neuzavřela Smlouvu. Vázaný zástupce jí Smlouvu doporučil uzavřít, ačkoliv věděl, že na základě ní žalobkyně získává totožnou službu jako na základě pojistné smlouvy. Finanční arbitr i soud prvního stupně si zjednodušili práci tím, že vytkli obecné a principiální rozdíly mezi produktem investičního životního pojištění a investiční službou, aniž by přihlédli k individuální situaci, modifikované nastavením zejména Pojistné smlouvy. Soud se nezabýval namítanou podobností obou smluv, nezamyslel se nad vůlí žalobkyně. Není totiž žádný objektivní důvod, aby žalobkyně chtěla uzavřít Smlouvu, pokud by věděla, že může prostředky investovat do podílových fondů též na základě Pojistné smlouvy. Soud prvního stupně své rozhodnutí učinil, přestože je mu známo z jeho činnosti, jakými manipulativními způsoby jednal vázaný zástupce se svými klienty a jak porušoval své právní povinnosti. Soud prvního stupně se nevypořádal s argumentací vysvětlující ekvivalentnost služeb sjednaných na základě Pojistné smlouvy a Smlouvy. Žalobkyně navrhovala změnu rozsudku soudu prvního stupně v tom směru, aby žalobě bylo vyhověno.

3. Odvolací soud přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně včetně předcházejícího řízení dle § 212 a § 212 a) o. s. ř., přihlédl k odvolání žalobkyně a dospěl poté k závěru, že dosud nejsou splněny podmínky pro potvrzení či změnu napadeného rozhodnutí.
4. V posuzované věci rozhodoval soud prvního stupně o žalobě z 15. 10. 2018, kterou se žalobkyně postupem dle ust. § 244 a násl. zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád domáhala po žalované zaplacení částky 52 477 Kč s příslušenstvím. Žalobkyně se u finančního arbitra domáhala náhrady škody vzniklé v příčinné souvislosti s porušením právních povinností [REDAKCE] vázaného zástupce, který jednal jménem žalované. Vázaný zástupce doporučil žalobkyni uzavření smlouvy o podmínkách pro koupi a odkup podílových listů se společností Generali Investments CEE, investiční společnost, a.s., a to za účelem investice do podílových fondů FZL, FNA FNE. Vázaný zástupce doporučil žalobkyni uzavření této smlouvy, ačkoliv věděl, že do shodných podílových fondů je možné investovat bez vynaložení dalších nákladů již na základě stávající pojistné smlouvy o investičním životním pojištění PROFI Invest č. [REDAKCE], kterou žalobkyně na doporučení téhož vázaného zástupce uzavřela se společností Česká pojišťovna, a.s. již dne 15. 2. 2010. Uzavření smlouvy i úhrada vstupního poplatku ve výši 52 427 Kč tak bylo pro žalobkyni zcela zbytečné a vedlo ke vzniku újmy, neboť pro zamýšlený cíl mohla žalobkyně využít stávající pojistnou smlouvu, o čemž nevěděla, ovšem vázaný zástupce o tom věděl a žalobkyni to zatajil, čímž se dopustil porušení povinnosti odborné péče vyplývající z ust. § 32 a) odst. 7 zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu. Podle ust. § 32 a) odst. 5 zákona za činnost vázaného zástupce odpovídá žalovaná. Finanční arbitr vydal nález za dne 21. 5. 2018, č. j. [REDAKCE], kterým návrh žalobkyně na náhradu škody zamítl. Žalobkyně podala dne 4. 6. 2018 k finančnímu arbitrovi námitky proti nálezu. Rozhodnutím o námitkách ze dne 14. 8. 2018 č. j. [REDAKCE] finanční arbitr námitky žalobkyně zamítl a nález potvrdil. Rozhodnutí o námitkách bylo žalobkyni doručeno dne 15. 8. 2018, žalobkyně napadá nález předmětnou žalobou, neboť finanční arbitr neúplně zjistil skutkový stav, dospěl k nesprávným skutkovým zjištěním, nepřihlédl k tvrzeným skutečnostem a nález spočívá na nesprávném právním posouzení věci.
5. Dle § 244 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, rozhodl-li orgán moci výkonné, orgán územního samosprávného celku, orgán zájmové nebo profesní samosprávy, popř. smírcí orgán zřízený podle zvláštního právního předpisu, podle zvláštního zákona o sporu nebo o jiné právní věci, která vyplývá ze vztahů soukromého práva (§ 7 odst. 1), a nabylo-li rozhodnutí správního orgánu právní moci, může být tatáž věc projednána na návrh v občanském soudním řízení.
6. V daném případě podání předmětné žaloby nebylo vyloučeno z důvodů uvedených v § 244 odst. 2 téhož zákona, žaloba byla podána ve dvouměsíční lhůtě běžící od doručení rozhodnutí správního orgánu (§ 247 odst. 1 o. s. ř.). Žalobkyně využila práva podat námitky proti rozhodnutí finančního arbitra, rozhodnutí o námitkách bylo doručeno žalobkyni dne 15. 8. 2018, žaloba byla podána v zákonné lhůtě dne 15. 10. 2018. Soud prvního stupně správně dovodil, že žaloba je

projednatelná, byť žalobní petit neobsahoval výslovný návrh, aby rozsudkem soudu byl změněn nález finančního arbitra. Žaloba obsahovala všechny zákonem stanovené náležitosti, formální nedostatky nejsou takového rázu, aby způsobily neprojednatelnost předmětné žaloby. Jádrem sporu tedy zůstalo porovnání práv ze stávající pojistné smlouvy investičního životního pojištění PROFI Invest č. [REDAKCE], kterou žalobkyně uzavřela na doporučení vázaného zástupce se společností Česká pojišťovna, a.s. dne 15. 2. 2010 s právy vyplývajících ze smlouvy o podmínkách pro koupi a odkup podílových listů č. [REDAKCE] uzavřené žalobkyní na doporučení vázaného zástupce dne 27. 6. 2013 za účelem investice do podílových listů podílových fondů společnosti Generali Investments CEE investiční společnost, a.s., a to fondu FZL, FNA, FNE. Žalobkyně předložila žalobní tvrzení, že vázaný zástupce žalobkyni uzavření smlouvy doporučil, ačkoli věděl, že do podílových fondů je možné investovat bez vynaložení jakýchkoliv dalších nákladů na základě stávající pojistné smlouvy. Úhrada vstupního poplatku ve výši 52 427 Kč doprovázející uzavření smlouvy dle žalobkyně bylo zbytečné, vázaný zástupce porušil povinnosti odborné péče vyplývající z ust. § 32 a) odst. 7 zákona č. 256/2004 Sb., žalobkyni v důsledku toho vznikla škoda v podobě zmenšení jejího majetku, žalobkyně nevěděla, že nemusí Smlouvu uzavírat a nový vstupní poplatek platit, když stejný účel splní již dříve uzavřená Pojistná smlouva, když tuto informaci vázaný zástupce žalobkyni nepodal, resp. ji zamlčel či zatajil.

7. Odvolací soud se ztotožňuje s odvolací námitkou žalobkyně, že soud prvního stupně se zcela ztotožnil se závěrem finančního arbitra, a to jak v nálezu, tak i v rozhodnutí o námitkách, odkázal na toto rozhodnutí, aniž by se blíže zabýval porovnáním práv z výše uvedených smluv a aniž by vzal do úvahy konkrétní okolnosti celé věci, vůli či motivy žalobkyně, žalobkyni prezentované důvody, proč měla zájem o uzavření uvedených smluv. Žalobkyně v průběhu řízení navrhovala k důkazu záznam o schůzce před uzavřením smluv, tedy jak původní smlouvy s Českou pojišťovnou, a.s., tak i následně uzavřené smlouvy. Soud prvního stupně se s tímto důkazním návrhem vzneseným při jednání dne 19. 3. 2019 nevypořádal, z obsahu spisu nevyplývá, že by žalobkyně následně sdělila, že na tomto důkazním návrhu již netrvá. Žalobkyně v žalobě a v průběhu řízení poukazovala na to, že Pojistná smlouva byla doporučena a uzavřena za jiným účelem než k uspokojení pojistného zájmu žalobkyně, poukazovala na nastavení parametrů této smlouvy. Pojistná smlouva byla uzavřena s celkovým lhůtním pojistným ve výši 3 000 Kč měsíčně, volbou umístění pojistného do fondu FRE. Pojistná částka pro případ smrti byla sjednána ve výši 10 000 Kč, žalobkyně poukazovala na to, že pokud tedy mělo být hrazeno měsíční pojistné ve výši 3 000 Kč, přičemž pro případ pojistné události by obdržela částku 10 000 Kč, zjevně smlouva nebyla uzavřena za účelem poskytnutí pojistné ochrany, ale za účelem realizace investičních služeb. Soud prvního stupně se těmito tvrzeními nezabýval, nezabýval se tedy tvrzeními žalobkyně, že v okamžiku, kdy je pojistná složka takového produktu potlačena natolik, že již není možné o pojištění hovořit, jde o smlouvu sjednávající pouze investiční služby, z tohoto důvodu pak bylo následné uzavření Smlouvy nadbytečné. Odvolací soud proto vytýká soudu prvního stupně, že pouze formálním způsobem a obecně posuzoval účel a dopady obou smluv, nezabýval se konkrétně tvrzenými skutečnostmi ze strany žalobkyně. Žalobkyně setrvala na svém tvrzení, že pokud by věděla, že může investovat své volné finanční prostředky do podílových fondů i na základě stávající Pojistné smlouvy, nikdy by Smlouvu neuzavřela, úhradou vstupního poplatku jí tudíž vznikla škoda. Soud prvního stupně se s těmito tvrzeními žalobkyně nevypořádal. Pokud by bylo prokázáno, že vázaný zástupce výše uvedené informace před žalobkyní zatajil, ačkoliv jeho povinností bylo žalobkyni poskytnout ucelené informace tak, aby na základě těchto ucelených informací mohla učinit volbu při svém rozhodování, zda doporučenou smlouvu uzavře či nikoliv, nepochybně by tedy porušil povinnosti odborné péče vyplývající z ust. § 32 a) odst. 7 zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, přičemž ve smyslu ust. § 32 a) odst. 5 téhož zákona odpovídá za činnost vázaného zástupce žalovaná. Soud prvního stupně tedy neúplně zjistil skutkový stav, nevypořádal se se všemi důkazními návrhy. Žalobkyně poukazovala na to, že na Pojistné smlouvě, která byla uzavřena s totožným cílem jako Smlouva, byly předplaceny služby, které žalobkyně nevyužila, neboť takto uvolněné finanční prostředky investovala na základě Smlouvy. I v tomto žalobkyně spatřuje

porušení odborné péče ze strany vázaného zástupce jednajícího za žalovanou. Doporučení vázaného zástupce mělo negativní dopad nejen na vznik škody ve výši vstupního poplatku, ale též mělo negativní vliv na výši kapitálové hodnoty pojištění, jehož důsledkem bylo snížení budoucího pojistného plnění z pojistné smlouvy. Pokud pojistná smlouva žalobkyni umožňovala, aniž by to věděla, alokaci pojistného do totožných Podílových fondů jako v případě o několik let později doporučené Smlouvy, pak vázaný zástupce, který tyto informace měl, žalobkyni je zatajil a nelze tudíž bez dalšího vyloučit důvodnost žalobního tvrzení, že byl motivován zprostředkovat žalobkyni další smlouvu s cílem obdržet provizi. Podstata žalobních tvrzení tedy spočívá v základním tvrzení, že žalobkyně nevěděla, že nemusí Smlouvu uzavírat a nový vstupní poplatek platit, když stejný účel splní již dříve uzavřená Pojistná smlouva, přičemž výše uvedenou informaci vázaný zástupce před žalobkyní zatajil a neposkytl ji.

8. Rozhodnutí soudu prvního stupně tedy není přezkoumatelné pro nedostatek důvodů, ke zjištění skutkového stavu věci je třeba provést další navržené důkazy, které nemohou být provedeny v odvolacím řízení (§ 213 odst. 3 a 4 o. s. ř.), odvolacímu soudu proto nezbylo, než postupem dle § 219 a) o. s. ř. rozsudek soudu prvního stupně zrušit a věc vrátit soudu prvního stupně k dalšímu řízení.
9. Ve svém dalším rozhodnutí soud prvního stupně znovu rozhodne i o nákladech řízení za řízení před soudy obou stupňů.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není dovolání přípustné.

Plzeň 9. července 2020

JUDr. Lubomír Fiala v. r.
předseda senátu